

LIKABEHANDLINGSPLAN

- *ARBETE FÖR ATT FRÄMJA LIKABEHANDLING, FÖREBYGGA OCH MOTVERKA DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING*

HT 2018- VT 2019

Likabehandlingsplanen avser:

Änglagårds förskola i Växjö för barn i åldrarna 1–6 år.

Vår vision

Alla barn på Änglagårds förskola i Växjö ska känna sig trygga och lika mycket värda. Det är en mänsklig rättighet. De ska känna lust, glädje och gemenskap. Alla barn har rätt att bli behandlade som individer på lika villkor, bli respekterade och synas och höras. På förskolan ser vi våra olikheter som en tillgång. Vi utvecklar och vidgar vårt synfält genom att ta del och lära av varandras bakgrunder. Detta kan möjliggöra utveckling av förståelse, tolerans och respekt för olikheter.

Ansvariga för planen:

Huvudman/Rektor- Ismail Abu Helal

Biträdande förskolechef- Alexandra Radoi

Planen gäller från: ht 2018

Planen gäller till: vt 2019

1. Policy

Plan mot diskriminering och kränkande behandling på Änglagårds förskola ska upprättas årligen enligt gällande lagar och styrdokument.

Planen är utformad utifrån aktuella lagar, förordningar och styrdokument såsom: Skollagen, Läroplan för förskolan, FN:s konvention om barns rättigheter (Barnkonventionen) och Diskrimineringslagen.

1.2. Lagar, förordningar och styrdokument

Skollagen:

1 kap 5§ *Utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, och alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling (SFS 2010:800).*

8§ *Alla ska, oberoende av geografisk hemvist och sociala och ekonomiska förhållanden, ha lika tillgång till utbildning i skolväsendet om inte annat följer av särskilda bestämmelser i denna lag. I diskrimineringslagen (2008:567) finns bestämmelser som har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter inom utbildningsområdet oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttrycka, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning och ålder (SFS 2010:800).*

Läroplan för förskolan:

”En viktig uppgift för förskolan är att förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på ” (Lpfö 98/16 s.4).

”Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan könen samt solidaritet med svaga och utsatta är värden som förskolan ska hålla levande i arbetet med barnen” (Lpfö 98/16 s.4).

”Värdegrunden uttrycker det etiska förhållningssätt som ska prägla verksamheten. Omsorg om och hänsyn till andra människor, liksom rättvisa och jämställdhet samt egna och andras rättigheter ska lyftas fram och synliggöras i verksamheten ” (Lpfö 98/16 s.4).

FN:s barnkonvention:

”Alla barn är lika mycket värda. Inga barn får bli diskriminerade, det vill säga sämre behandlade. Varje barn har rätt att bli respekterad som den person den är och har rätt att bli lika behandlad och skyddas mot alla former av våld och övergrepp”.

Diskrimineringslagen:

Den första januari 2009 trädde en ny diskrimineringslag i kraft. Den nya lagen, som dels omfattar all utbildningsverksamhet och arbetslivet i sin helhet, bygger på olika diskrimineringsgrunder:

- *Kön, könsöverskridande identitet eller uttryck*
- *Etnisk tillhörighet*
- *Religion eller annan trosuppfattning*
- *Funktionshinder/Funktionsnedsättning*
- *Sexuell läggning*
- *Ålder*

2. Definiering av begrepp

2.1. Uttryck för diskriminering

Direkt diskriminering – innebär att någon missgynnas, det vill säga blir sämre behandlad än någon annan som det är relevant att jämföra med. Särbehandlingen har helt eller delvis samband med någon av diskrimineringsgrunderna: kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder. Direkt diskriminering handlar om att behandla lika olika.

Indirekt diskriminering - Exempel 1. Verksamheten utformas på ett sätt som inte möjliggör att enskilda barn, med funktionsnedsättning, inte kan delta i barngruppen. Exempel 2. Något barn blir utstött på grund av att språkkunskaperna inte räcker till. Det handlar om tillämpning av bestämmelser och olika kriterium för deltagande, som kan verka neutrala, men som i praktiken kommer att missgynna någon utifrån de olika diskrimineringsgrunderna. Indirekt diskriminering handlar om att behandla olika lika.

Trakasserier - ett uppförande som kränker någon annans värdighet som kopplas till någon av diskrimineringsgrunderna.

Mobbning - kränkning som sker vid upprepade tillfällen.

Rasism och främlingsfientlighet - en uppfattning om den egna folkgruppens överlägsenhet. I den grundas också på uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper samt att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed förtjänta av olika typer av diskriminering och kränkande behandling.

Homofobi - avsky mot eller förakt för homo-, bi- eller transsexualitet och homo-, bi- och transsexuella personer.

Annan kränkande behandling - annan kränkande behandling som inte är kopplat till de olika diskrimineringsgrunderna. Det är den utsatta som bedömer som denne uppfattar uppträdandet som icke önskvärt (se nedan).

2.2 Kränkande behandling

Kränkande behandling innebär att en eller flera personer kränker principen om människors lika värde utan koppling till de olika diskrimineringsgrunderna. Kränkning kan vara:

- Verbala (ex. hot, fula ord eller andra förolämpningar)
- Psykosociala (ex. utfrysning, ryktesspridning, skratta, blickar och miner)
- Fysiska (ex. slag, knuffar, ta sönder andras saker)

Kränkningen kan utföras av en eller flera personer samt riktas mot en eller flera. En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande och då kallas det mobbning. Vid mobbning är det vanligt med skillnader i makt mellan mobbare och offer, till skillnad från en konflikt där båda parter är relativt jämbördiga.

3. Utvecklingsområden på Änglagårds förskola:

Utvecklingsområden på förskolan, under ht 2018- vt 2019, kommer vara att arbeta på ett tydligt och konkret sätt med främjande insatser och aktiva förebyggande åtgärder utifrån diskrimineringsgrunderna: kränkande behandling, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning och ålder. Det är viktigt att arbeta med alla dessa diskrimineringsgrunder för att främja, motverka och förebygga all diskriminering och kränkande behandling.

Uppföljning sker en gång per termin (december och juni) för att kunna följa upp hur långt man har kommit och för vidare planering.

Ansvarig: Pedagoger på respektive avdelning.

Datum när det ska vara klart: 2019-06-20

3.1 Främjande insatser och förebyggande åtgärder för kränkande behandling

Främjande insatser: Mål- Vara en bra kompis. Hur är man en bra kompis?

Insats: Användning av kompisböckerna om hur man är en bra kompis. Samtala med barnen med hjälp av barnböcker, bilder och teckenstöd.

Förebyggande åtgärder: Mål-Pedagogerna har ett gott förhållningssätt gentemot varandra och barnen, pedagogerna arbetar med att stötta barnen till att ha ett liknande gott och respektfullt förhållningssätt till varandra och till vuxna.

Åtgärd: Uppmärksammar och bekräftar positivt bemötande hos barnen för att förstärka goda förebilder. Pedagoger agerar i situationer då man hör eller ser att kränkningar sker i

form av ord eller våldsamma handlingar. Pedagogerna samtalar med barnen om det som inträffat med hjälp av olika uttrycksformer såsom bilder, teckenstöd, gester och ord.

Uppföljning december 2018

Hur har vi arbetat med insatserna för att nå målen? Förskolan har aktivt jobbat med Tio små kompisböcker som fortsätter att visa sig vara ett bra arbetsmaterial för våra barn. Innehållet från böckerna som förmedlas till barnen ser vi återkommande i deras lek och samvaro med varandra. Det gör att Tio små kompisböcker får en övergripande inverkan på verksamheten som både barn och vuxna kan förhålla sig till och återgå till vid behov.

Hur har vi arbetat med åtgärderna för att nå målen? Pedagogerna har ett bra förhållningssätt mot varandra och uppmärksammar och bekräftar barnens positiva bemötande.

Vilket resultat ser vi i barngruppen? Konflikter och mindre positivt bemötande bland barnen hanteras med hjälp av dialoger, rollspel och teater med Kanin och Igelkott. De yngre barnen jobbar mer med att "göra" förlåt än att säga förlåt. Hela förskolan känner att alla barngrupper fungerar bra och ingen upplever problem med återkommande konflikter bland barnen som inte går att hantera.

Vad behöver vi arbeta vidare med och utveckla?

3.2 Främjande insatser och förebyggande åtgärder för etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning

Främjande insatser: Mål- Arbeta för att få barnen att känna stolthet över sig själva och sin etniska tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning.

Insats: Uppmärksamma barnens olika högtider. Pratar om de olika länder och kulturer som finns i barngruppen.

Förebyggande åtgärder: Mål- Arbeta för att varje barn ges förutsättningar för att kunna uttrycka sig, göra sig förstådd och kunna förstå andra.

Åtgärd: Ständig dialog med barnen, arbeta med språklig medvetenhet genom att benämna saker vid dess rätta namn, sätt ord på barnens tankar och känslor. Arbeta med bilder och teckenstöd som hjälpmedel.

Uppföljning december 2018

Hur har vi arbetat med insatserna för att nå målen? Förskolan uppmärksammar varje år FN-dagen och under den aktuella veckan uppmärksammar vi förskolans mångfald extra mycket. Vi har uppmärksammar olika högtider som barnen firar och som firas i Sverige. Avdelningarna har arbetat mer aktivt med att uppmärksamma barnens modersmål genom barnlitteratur, sånger, filmer och att använda ord och fraser på olika språk i vardagen.

Hur har vi arbetat med åtgärderna för att nå målen? Att arbeta språkutvecklande är något som sker dagligen och på ett medvetet sätt på förskolan. Barnen erbjuds hjälpmedel för att kommunicera.

Vilket resultat ser vi i barngruppen? Vi märker att barnen lyser upp när de hör andra barn och vuxna som använda sig av ord och fraser på just deras modersmål. Bland de äldre barnen har det förekommit frågor kring slöjan och personalen känner att de fick till en bra dialog med barnen kring att alla är lika värda oavsett hur de klär sig, vilken kultur eller religion de har. Vi har denna termin inte stött på denna form av diskriminering.

Vad behöver vi arbeta vidare med och utveckla? Vi ska börja uppmärksamma andra högtider, religioner och kulturer utöver dem som är representerade på förskolan bland barn och personal. Vi tar hjälp av en multikulturell almanacka för att ge oss själva kunskaper kring detta och utifrån barns visade intresse för innehållet planerar vi för ett fortsatt arbete kring detta. På så sätt får vi även in ett naturligt sätt att uppmärksamma de nationella minoriteternas språk och kultur.

3.3 Främjande insatser och förebyggande åtgärder för kön, könsöverskridande identitet eller uttryck och sexuell läggning

Främjande insatser: Mål-Arbeta för att utveckla barnens intressen och förmågor utan att begränsas av stereotypa könsroller. Arbeta för att synliggöra olika familjekonstellationer.

Insats: Samtal med barnen om likheter och olikheter som finns hos människor genom barnböcker och annat material.

Förebyggande åtgärder: Mål-Arbeta för att utveckla barnens intressen och förmågor utan att begränsas av stereotypa könsroller. Arbeta för att synliggöra olika familjekonstellationer samt stärka jämställdheten och att förebygga sexuella övergrepp.

Åtgärd: Erbjud alla barn mångsidiga och varierande aktiviteter utan begränsning pga. kön. Lära barnen om rätten till kroppslig integritet, kunna säga "stopp min kropp", för privata områden som mun, bröst, rumpa och könsorgan. Om någon slår ett barn lära barnet att säga ifrån, säga "stopp min kropp" och berätta för en vuxen i närhet. Pedagogerna ska aktivt arbeta med handboken "Stopp min kropp" hämtat från Rädda Barnens, som ger tips till vuxna hur de ska prata med barn om sexuell övergrep, kroppen och att sätta gränser.

Uppföljning december 2018

Hur har vi arbetat med insatserna för att nå målen? All personal arbetar aktivt med att begränsa stereotypa könsroller.

Hur har vi arbetat med åtgärderna för att nå målen? Alla utgår efter barns intresse när de ser över material, planerar aktiviteter mm och inte efter traditionella könsroller. Avdelningar med barn 3-5 år har arbetat aktivt och konkret utifrån handboken STOPP min kropp. De har använt sig av barnlitteratur, teater och dialog med barnen. De har också funnits nära till hands för att hjälpa till när de känner att barn behöver stöd i att sätta gränser och/eller att respektera andras gränser. Avdelningarna med barn 1-2 år jobbar mer övergripande med att förmedla till barnen rätten att sätta gränser för sin kropp. Det handlar mer om att hitta en bra balans mellan barnens integritet och omsorgsbehov vid ex blöjbyten.

Vilket resultat ser vi i barngruppen? Rollerna som barnen tar i rollekar är mer varierande än någonsin och begränsas inte av barnets kön, vilket glädjer oss mycket att vi nått hit. Barnen har tagit till sig att säga ifrån och sätta gränser för vad som görs mot den egna kroppen.

Vad behöver vi arbeta vidare med och utveckla? Under vårterminen 2019 behöver förskolan jobba vidare med att synliggöra olika familjekonstellationer. Då barngruppen själva inte tagit upp detta så mycket ska vi använda oss mer av barnlitteratur och annat material för att säkerställa att vi arbetar mot angivna mål. Vi har fortfarande en bit kvar när det gäller att arbeta mot att barn ska respektera andra barns gränser. Att gränserna då och då inte respekteras av barn har att göra med barns förståelse för att andras gränser kan skilja sig från deras egna.

3.4 Främjande insatser och förebyggande åtgärder för ålder

Främjande insatser: Mål-Arbeta för att utveckla barnens intressen och förmågor utan att begränsas av stereotypa föreställningar som baseras på deras ålder.

Insats: Vid aktiviteter delas barnen i mindre grupper utifrån behov, nivå och intresse och inte ålder.

Förebyggande åtgärder: Mål-Arbeta för att varje barn ges förutsättningar för att kunna uttrycka sig, göra sig förstådd och kunna förstå andra.

Åtgärd: Ständig dialog med barnen, arbeta med språklig medvetenhet genom att benämna saker vid dess rätta namn, sätt ord på barnens tankar och känslor. Arbeta med bilder och teckenstöd som hjälpmedel. Se alla dagliga moment som lärandemoment, vid t.ex. tamburen, måltider, blöjbyte m.m.

Uppföljning december 2018

3.5 Främjande insatser och förebyggande åtgärder för funktionshinder/funktionsnedsättning

Främjande insatser: Mål- Barn med funktionsnedsättning ska känna sig delaktiga och accepterade på vår förskola. Förskolan ska anpassa sig efter barnets behov och förutsättningar.

Insats: Anpassad fysisk miljö, inköp av material ska vara väl lämpat för det funktionsnedsättande barnets behov. Användning av bilder och teckenstöd i det dagliga arbetet.

Förebyggande åtgärder: Mål- Barn med funktionsnedsättning ska känna sig delaktiga och accepterade på vår förskola. Förskolan ska anpassa sig efter barnets behov och förutsättningar.

Åtgärd: Göra dagsschema med bilder över rutiner på förskolan för att underlätta för barnen att lättare förstå och se de olika rutinerna.

Ansvarig: För integrering i verksamheten ansvarar huvudman/rektor Ismail Abu Helal tillsammans med biträdande förskolechef Alexandra Radoi. För inköp av materiel och anpassning av den fysiska miljön ansvarar huvudman/rektor och biträdande förskolechef tillsammans med personalen på förskolan.

Datum när det ska vara klart: 2018-06-20, insats av inköp av material och anpassad fysisk miljö görs snarast utifrån barnets behov.

Uppföljning december 2018

Hur har vi arbetat med insatserna för att nå målen? Hela förskolan har arbetat aktivt denna termin för en ökad tillgänglighet i förskolans miljö. Detta i samarbete med SPSM utifrån deras stödmaterial för förskolan. Alla avdelningar jobbar med TAKK och bildstöd för att göra vardagen så förutsägbar som möjligt för alla barn.

Hur har vi arbetat med åtgärderna för att nå målen? Barn som är i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd gör vi en pedagogisk utredning för och samarbetar kontinuerligt med vårdnadshavarna och BVC för att hitta bästa tänkbara lösningar.

Vilket resultat ser vi i barngruppen?

Vad behöver vi arbeta vidare med och utveckla? Vi kommer att fortsätta med kompetensutveckling för personalen utifrån SPSM:s DATE lärmaterial för förskola kring hur vi ska arbeta vidare med en ökad tillgänglighet.

4. Kartläggning

Kartläggningen syftar till en tydlig konkretisering av målen för arbetet med att motverka diskriminering och kränkande behandling samt beskrivning av årets förebyggande insatser och åtgärder.

4.1 Kartläggningsmetoder

Kartläggning görs utifrån diskrimineringsgrunderna: kränkande behandling, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning och ålder.

Pedagoger: Planen ska finnas lättåtkomlig på alla avdelningar. Alla pedagoger på respektive avdelning ansvarar för att observera barngruppen för att sedan diskutera vid avdelningsmöten utifrån diskrimineringsgrunderna, det ska göras en uppföljning en gång per termin för att kunna följa upp hur långt man har kommit och för vidare planering.

Alla ser till att planen hålls levande i verksamheten och är delaktiga i utvärdering på våren 2019. Utvärdering sker först på varje avdelning, vid avdelningsmöten i december/juni för att sedan diskuteras på ett personalmöte som vidare sammanställas av ansvariga för likabehandlingsplanen.

Utifrån den utvärderingen sätts nya mål för nästa års plan. Vi går igenom den nya planen och delar ut den vid vårens terminsstart.

Barn: Pedagoger förankrar planen med barnen genom samtal, bilder och teckenstöd. Kompisböckerna och 10 barnböcker från barnkonventionen används för att konkretisera samtalen med barnen på ett lekfullt sätt. Barnen ges möjlighet att samtala om alla människor lika värde både enskilt och i grupp med hjälp av barnböcker eller annat material.

Vårdnadshavare: får ta del av planen vid utvecklingssamtal och föräldramöten och då får de också möjlighet att framföra sina åsikter.

5. Handlingsplan för diskriminering och kränkande behandling

På Änglagårds förskola i Växjö ska det aktivt arbetas med främjande insatser och förebyggande åtgärder för att motverka diskriminering och kränkande behandling för barn. All personal inom förskolan har ett gemensamt ansvar gentemot anmälningsplikten.

6 kap 10 § *En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden (SFS 2010:800).*

5.1 Vid kännedom om att ett barn anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling

1. Förskollärare eller annan personal som *får kännedom om att ett barn anser sig blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till biträdande förskolechefen Alexandra Radoi.*
2. *Biträdande förskolechefen som får kännedom om att ett barn anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen Ismail Abu Helal.*
3. *Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.*

5.2 Rutiner för att tidigt upptäcka diskriminering och kränkande behandling

God tillsyn och närvarande pedagoger som håller uppsikt över barnen både inom- och utomhus.

5.2. 1 Personal, barn och föräldrar kan vända sig till

Barnen kan vända sig till den pedagogen de känner förtroende för.

Vårdnadshavare kan vända sig till den pedagog som de känner förtroende för.

Vårdnadshavare kan alltid vända sig till biträdande förskolechef Alexandra Radoi tel: 072-6443846 eller vid behov till huvudman/ rektor Ismail Abu helal tel: 076-8555122

5.2.4 Rutiner för uppföljning

Uppföljning av kränkningar och diskriminering görs av biträdande förskolechef inom 4 veckor efter anmälan. Gäller även information och uppföljning till vårdnadshavare.

5.2.5 Rutiner för dokumentation

All dokumentation förvaras hos biträdande förskolechef. Incidentrapport skrivs vid allvarigare händelse som kräver mer ingripande åtgärder än tillsägelser eller kortare samtal

med barnen/personalen för att reda upp situationen. I rapporten anges vilken diskrimineringsgrund som avses.

6. Årets plan ska utvärderas senast

2019-06-20

6.1 Beskriv hur årets plan ska utvärderas

Utvärdering sker först på varje avdelning, vid avdelningsmöten i december/juni för att sedan diskuteras på ett personalmöte och sammanställas av ansvariga för likabehandlingsplanen.

6.1.1 Följande frågor besvaras för utvärdering

- Hur har vi arbetat med insatserna för att nå målen?
- Hur har vi arbetat med åtgärderna för att nå målen?
- Vilket resultat ser vi i barngruppen?
- Vad behöver vi arbeta vidare med och utveckla?

6.1.2 Ansvarig för att årets plan utvärderas

Biträdande förskolechef Alexandra Radoi och förskollärare.

Ett resultat sammanställs också utifrån utvärderingen av ansvariga för likabehandlingsplanen.